

Societatea Administrației
 și Tipografie:
 Brașov, piata mare, Târgul
 Iuliu Nr. 30.
 Cu moriș neînțeles nu se preiau
 descriptele nu se vând.
 Adresurile de călătorii:
 Brașov, piata mare, Târgul
 Iuliu Nr. 30.
 Sunt mai primosu în Viena
 i. Hesse, Haasenbergs & Vogler (Ottó
 László), H. Schulek, Alois Herndl, M.
 Jekel, A. Oppelik, J. Dommerberg; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, E.
 Simon Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Ueber; în Hamburg: A. Steiner,
 Prezulă inscripțiilor: o seră
 purănd pe o coloană 6 cr. și
 9 cr. timbru penru o publica-
 re. Publicați mai dese după
 tarifa și invoiulă.
 Declamă pe pagina a III-a o
 seră 10 cr. v. a. său 30 banii.

„Gazeta” este în fișă-care cu
 abonamente penru Austria-Ungaria.
 Pe un anu 12 fl., pe săptămână
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Dumineca 2 fl. pe anu.
 Pentru România și străinătate:
 Pe unu anu 40 franci, pe săptămână
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Dumineca 8 franci.
 Se prenumără la totă oficiile
 poștale din intru și din afară
 și la dd. colectori.
 Adoramești pe pentru Brașov.
 Administrație, piata mare,
 Târgul Iuliu Nr. 30 etajul II
 I.: pe unu anu 10 fl., pe săptămână
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe unu anu
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Unu exemplar 5 cr. v. a.
 său 15 bani. Atât abona-
 tele cătă și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂRŪ DE DUMINECA 3)

Nr. 11.—Anul LVII.

Brașov, Dumineca, 16 (28) Ianuarie

1894.

Urmările ordinului lui Csaky.

Brașov, 15 Ianuarie v.

Dă unu timpă încocă nu cete-
timă și nu audimă, decâtă de mă-
surile, ce se iau din partea comi-
siunilor administrative ale comita-
telor, în puterea ordinației din
Septembrie anul trecută a ministrului
Csaky, cu scopă de a se depărta
și a se destitui din postul lor acei
învățători poporali nemaghiari, cari,
după părerea inspectorilor de școale
ungurescă, nu sciu destulă de bine
unguresce.

Volnică și nelegală este ordina-
ția ministrului, volnică și nele-
gală este și judecata inspectorilor
regesci ungurescă și, precum se în-
dramă în pătanile trecutului, se urmă-
resc și de astădată mai multă a-
ceia dintre învățătorii noștri, cari
sunt mai zeloși în imprimare chia-
mării lor și nu se mulțumesc numai
cu aceea de a înveța pe copii
as-bucătă ungurescă, ci se si-
lesc de a-i face să înainteze și în
limba loră maternă și în tōte stu-
diile folositore pentru vietă.

D-lu Csaky și inspectorii săi
insă nu se îndestulesc cu ceea ce
se face acuma pentru învețarea lim-
bei maghiare în școalele noastre
poporale, ei vorbă mai multă chiar
decâtă pretinde legea asupritore dela
1879 și ceră, ca copii de școală chiar
și în ținuturile curătă române, unde
năudă altă limbă decâtă cea româ-
născă, să scie ungurescă totușă așa de
bine ca copii de Ungură.

Dér de ce să le mai și înșirăm
tōte aceste, când le sună prea bine
cunoscute fiă-caruia, care urmăresce
numai cu ceva băgare de sămă mer-
sulă lucruri? Se în-
dramă cu toții, că,
deci ară puté, Csaky cu ai săi mai
bucurosă ară porunci ca în 48 de
ore să nu se profună în școalele noastre
decâtă numai ungurescă.

Ei au și spus' o pe față în dietă,

că acesta este scopul lor, ca cu
timpul să facă din tōte școalele no-
stre școale de stată ungurescă și că
deocamdată numai lipsa de bană și
reține de a'șă duce în imprimare a-
cestă plană.

Cătă pentru nisuințele dușma-
niloră limbei și ai naționalității no-
stre suntem dăr pe deplină lămuriri
și acuma nu poate fi vorba decâtă
despre aceea, ce să facem și ce să
mai întreprindem noi Români, ca
să ne putem apăra în contra nouelor
învățătorii noștri cei harnici
și școalele noastre în potriva volnicilor
celor dela putere?

Până acuma ni sunt cunoscute
acte de violență, ce le-au săvârșit
organele administrative contra învă-
țătorului și a școalei confesionale din
Niru-Adonu, contra celor patru în-
vățători din Borgoprundu, contra 11
învățători din comitatul Bihorului
și acum în urmă contra a sesezdecă
și optă de învățători nemaghiari din
comitatul Timișorei, între cari fără
îndoială vorbă fi cei mai mulți ro-
mani.

Prigonirea și huiduirea învăță-
torilor noștri poporali confesionali se
vede prin urmare, că a fost pusă
în lucrară în tōte părțile și ca urmă
vorbă audă, că s'au luat și în alte
ținuturi măsuri ca cele din Bihor,
Timișoara etc.

Inainte de tōte este datoria con-
sistoriilor noastre, ca autorității su-
periore școlare confesionale, de a
căuta să apere școalele de acăstă nouă
pacoste, împotrivindu-se cu totă ho-
tărîrea volniciei organelor adminis-
trative, cărora legea nu le iertă nică-
ună amestecă în afacerile noastre
școlare.

Până adă domnește cea mai
adenea tăceră în acăstă privință.
N'amă audită că consistoriile noastre
archidiecesane și diecesane să fi în-
treprinsă nică ună pasă în contra or-

dinațiunei asupritore a ministrului
Csaky din Septembrie anul trecută,
care pune în mâna comisiunilor ad-
ministrative sărtea învățătorilor no-
stri, care ar trebui să atérne numai
dela autoritățile noastre bisericesci-
școlare. Aceste trebuie să se fi con-
vină până acumă, că pe calea pe care
au apucată lucrurile vomă ajunge la
o încureătură, la o anarchie pe te-
renul învățămentului nostru, care
va tace cu neputință ori ce lucrare
serioasă și conscientiosă pentru ina-
intarea lui.

Consistoriile și Episcopii noștri
au cu atâtă mai multă datoria de
a se opune adă nouelor volnicii să-
vîrșește în paguba învățămentului
nostru, cu cătă la 1879, când s'a
adusă legea, pe baza căreia, dice-se,
se iau acum aceste măsuri despotică,
ei au protestată în contra acelei
legi. Atunci cei dela putere iau asigură-
ră, că nu e vorba de maghiari-
sarea școalelor noastre, că se urmă-
resce numai scopul de a se ușura
învățarea limbei maghiare? Ei bine,
cum se potrivescă cu aceste asigură-
ră, pertarea de adă a inspectorilor
d-lui Csaky, cără pretindă ca învă-
țătorii noștri să fie Unguri desăvâr-
și, nu numai în ce privesc limba,
ci chiar și cu sentimentul?

Cătă de mare este primejdia,
ce ne amenință se poate vedea și din
imprejurarea, că chiar Sașii ardeleni,
cară încă și adă facă parte din par-
tida guvernului, și au ridicată gla-
sul și au protestată în contra ho-
tărîrei comisiunii administrative din
comitatul Bistrița Năsăudă ca să
fie delăturați din postu 15 învăță-
tori poporali săsesci.

Protestările Sasilor au și avută
acea urmare, că contele Csaky prin-
tr-o nouă ordinație dela 20 Ianua-
rie a. c. a schimbată ordinație dela
25 Septembrie, însă numai
în privința modului de procedere,
cerându ca în viitor să i-se rapor-

teze ministrului fiă-care casă de des-
tituire, ca elu să-lă controlize și să
hotărască asupra lui.

Foile opoziționale maghiare sus-
tină, că Csaky a făcut-o acăstă nu-
mai ca să mulcomăse pe Sași, căci
are lipsă de voturile deputaților
loră din dietă. Oră cum ar fi înse
ordinație dela 20 I. C. a lui Csaky
nu schimbă întru nimică starea per-
icolosă, în care se află școalele no-
stre prin nisuințele cele mai nouă de
maghiarisare.

Nu putem să rămânem dăr
nepăsători în față nouelor atentate,
ce se urzescă cu plană și cu pre-
cuggetare în potriva existenței școalelor
noastre și de aceea este datoria con-
sistoriilor noastre și a intregei na-
țiuni de a face cea mai hotărătă
opozitie volnicilor, ce se săvâr-
șescă fără de rușine de cătră cei
dela putere și de a protesta în con-
tra aceloră atentate strigătoare la
ceriu.

CRONICA POLITICĂ

— 15 (27) Ianuarie.

Legea colonisărilor.

Spiritu de vrăjmașă, de care sunt
stăpăniți Ungurii dela putere față cu nea-
mă, nea românească, continuă de a fi
ună isvoru nesăratu de măsuri asupritore,
ce qilnică se iau în potriva noastră. Singură
în decursul acestei săptămâni amă avută
de-a înregistra atâtea nedreptăți și fără-
delegă, atâtea măsuri volnice și asupritore
luate în potriva noastră, încâtă ar trebui
să scriem cărti întregi pentru a-le pută
cuprinde și arăta pe tōte la unu locu.

De-o parte dieta ungurescă, acăstă
dietă, pentru a căreia susținere plătescă
sărmăna tără peste unu milionă și jumătate
floreni pe fiă-care anu, a devenită o
adeverătă fabrică, din care qilnică se scotă
cele mai asupritore legi pentru limba și
naționa noastră. Între aceste legi nedrepte
și asupritore, fără îndoială, că așa numita
lege pentru colonisări, ce s'a adusă qilele

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

La Tērgū.

Schită dintr-o excursiune,
de I. C. Panțu.

Sorele era susu. Vîntul nu adia că-
tuș de puținu, er zădufulu adunase oile
grămadă, cu capetele unele într'altele, sub
umbra unor sălcii mari și scorburose, pe
o ridicătură de năsăpă chiar pe malul Dun-
ării.

Oile în amediu nu pascu nică-o dată, ci
sătule și adăpate odihnescă a lene și ru-
megă cliposindu pe la adăposturi, er cio-
banii se trătescă pe brâncă și tragă căte-
ună puilete de somnă.

Mironu mânzărarul cărdului nu dur-
mia, ci sta proptită în bâta lui și se
uită în Dunăre, cum curge de lină, și ni-
micu în lume nu l'ar fi făcutu să-si abata
gândură în altă parte.

Elu nu eșise din Baltă de optu anu
de qile, de când intrase ca mânătoru și nu
schimbă stăpânlui, decâtă o singură dată,
când boerul a vîndutu oile. Nică nu se
putea ca Mironu să se despără de oile, ce
le a păscutu atâtă vreme, și astfelă și intră-
tă ca mânzărarul la nouul stăpânu alu

tărlei lângă miorele și cărlănașii prăsiți
sub ochii lui.

Era flăcău de 21 de ani, rumenă la
față, ună băiată țapenă, hrănito cu mămă-
ligă de mei, cu dulceață dela stână, cu jin-
tiță și cu janță.

Acum se mutase cu tărla mai în susu
pe Baltă, nu departe de Călărașu. Era a-
prope orașului, și de multe ori se întâlnise
cu orășenii, cără umblau la vînată, der cu
deosebire cu dorobanții, cără veniau cu
schimbul la pichete pe malul Dunării.

Mergea desu pe la pichete și în scurtă
vreme se impărtinise cu mai mulți căciu-
lară. Se uita la puștile lor, le cerca și gă-
dia în sine: „ce bună ar fi o astfelă de
armă, ... sunt multe jivini prin Baltă și
domne ferește... der o astfelă de pușcă
qile-ar fi bună tovaroșu“.

Când sta elu proptită în bâta, se gă-
dea la ce-i istorisise săptămâna trecută ună
dorobanță. I-a fostu spusă adeca, că sunt
niște pistole bune, cu focuri multe și cu
glonțu și că au o rótă de se înver-
tește și tu totu tragă și glonțele curgă fără
sfîrșit.

De-o dată se ridica din bâta, rămase
oblă în picioare, mișcă din pătră parte

de-și aședă bine căciula, scosă din șerparu
o rójbă de pistolu ruginitu, se uită cu dis-
preț la elu și-lă trântă de pămînt. „Le-
volveră“, dise elu... „și nimicu mai multu...
și așa este tērgul Călărașilor, și așa
aveam să-mi mai iau căte ceva și așa
una și așa alta“, găndi elu, și sîsii odată
oiloră și le strigă ună bir, încâtă sărmă-
nele începură a behăi și a se ridica de pe
năsăpă.

Mironu plecă înainte, după elu o bo-
tose cu clopotul, pe de lătură niște căni
mișoș, er în urmă ună băiată mai da cu
măciuchiță lui în căte o óie mai bîtrâna,
ca să o ia la picioru. Trecură la pășune și
așa incetă incetă se apropiau de stână.
Baciul și cu mulgătorii făceau cele
de lipsă pentru mulșu. Spălau găletele și
cupele, așteptă focul și clătiau cazanele.
Niște flăcăi veniți dela berbeci, ca să
bolovană de sare, îngădeau într'o parte o
use dela strungă. Cânnii, desmeteicii de ar-
șită și de muscări, hămăiau veselă impre-
jurul stânăi.

Mironu sosi. Baciul se uita la oi,
făcă fată veselă și dise: „bene li-a mersu
astădi“.

Mironu sosi. Baciul se uita la oi,
făcă fată veselă și dise: „bene li-a mersu
astădi“.

să mai pomenită?“ răspunse Mironu așe-
dată. Plecă apoi înainte, își aternă gluga
de ună stâlpă ală comarnicului și intră în
stână. Eși îndată aducându niște bucată de
mămăligă dela prânză și le aruncă cănilor
săi: „Na Bursucu, na Lușa și na Grivei!“
Își scutură apoi pălmile, aruncă ochii la
baciu și grăi:

„Nea George, mâne mergă la tērgă
la Călărașu; am căte ceva de luată, aduc-
cemu și bolovană, că s'au isprăvită, nu ne
mai ajungă pe două qile“.

„De, Mirone, sare ne trebuie, nu-i vorbă,
der cum... ce-ai pătitu... de ti-să făcută de
drumă... tu, care n'ai mai eșită din Baltă...,
ce o să facă?“

„Ce-o face lumea, aia facă și eu“, adause
Mironu repede. „Odată totu o să
mergă și apoi în cele din urmă m'oiu de-
prinde și eu la tērgă... și vorba Românu-
lui: trebuie să sai în Dunăre, decă vrăi să
inoți“.

„Apoi bine, Mirone, du-te, și să aduci
și cătă-va bolovană. Vedă că Slănicenii
suntă mai la margine... Tocmește bine, că-să
ai dracilor, ómeni umblați ai focul...
Să-ți mai spui una... ia séma, că tērgoveții
suntă ai naibii, cum te-or vedé așa voinicu

acestea, va cuprinde unu loc din cele mai de frunte. Prin legea acăsta i-se dă ministrului unguresc de agricultură dreptul, de-a cumpăra pământuri și moșii din banii statului, pe cari apoi să formeze sate întregi de veneti străini. Acestoru veneti le ducă coloniști, ér adunarea lor la unu loc pentru a forma unu sat se numesc colonisare. Moșile cumpărate se voru împărți în moșiori mai mici, celu multu de căte 80 de jugere una, cari apoi se voru vinde coloniștilor pe unu preț cât se poate de destul și pe așteptare, îngăduindu-li-se să plătescă în rate forte mici și în decursu de mai mulți ani. Totu din banii statului li-se voru da acestoru coloniști și vite de jugu, unelte de plugăritu și alte ajutore, făcându-le astfelu tōte înlesnirile posibile.

Că ce scopu se urmăresce prin aducerea acestei nouă legi de colonisare, este forte ușor de scutură. Din timpuri vechi Ungurii luptă cu idea colonisărilor și în parte le-au și dus în deplinire. Astfelui printre Români bănateni din comitatul Caraș-Severinului s'au înființat acum vre-o 12 ani dōvă sate nouă, dintre cari unul se numesc Bethlenfalva, ér altul Szaparyfalva. Vedî bine, că amândouă aceste sate sunt alcătuite din Unguri și din ſabă maghiari, cărora guvernul li-a datu case și moșii din bunurile fiscului, la cari bunuri și noi avem dreptu tocmai așa, ca și Ungurii.

Póte că nici nu s'ar mai fi adusă legea pentru colonisari, déca guvernul ar fi avut la îndemână locu de ajunsu pentru a cumpăta pe căt Maghiari și Maghiaroni flămândi suntu în lume. Multele căpătuiri de pānă acum însă i-au silitu pe cei dela guvern să vîndă pentru datorii frumusele moșii ale statului, așa că astăzi numai puține i-au mai rămasă. Acestea nu-i mai erau de ajunsu ministrului unguresc de agricultură pentru de-a începe o căpătuire în massă a tuturor lipitorilor unguresc și de aceea s'a văzută îndemnatu de-a veni cu proiectul de lege pentru colonisari. Vedî bine, dieta, care astăzi este alcătuită numai din unele unguresci, a primit cu mare bucurie acăsta legă și i-a datu ministrului unguresc de agricultură, conte Andrei Bethlen, dreptul de a folosi pentru scopurile colonisării nu numai tōte moșile statului, căt an mai masă nevîndute, déca i-a mai votat și trei milioane de floreni, din cari să cumpere moșii nouă și așa să pôtă îndeplini în măsură cătă mai mare opera colonisărilor.

Dér prin colonisari se urmăresce numai căpătuirea lipitorilor unguresci, ci și maghiarisarea locitorilor nemaghiari și mai aleșii a Românilor. S'a putut vedea acăsta și din cele intemplete pānă acum; așa de exemplu în Bănat, oră cătă s'au silitu Români să capete și ei pământu din moșile de vîndare ale statului, nu li-s'a datu. S'a datu numai coloniștilor vene-

tici maghiari și maghiaroni, de-o parte pentru că stăpânia unguerescă numai pe aceștia vré să-i căpătuescă, de altă parte pentru că scopul ei era, de a peteci ținutul locuit astăzi numai de Români cu sate unguresci, pentru că astfelui să nu se mai pôtă qice că acelui ținutu ar fi locuitu numai de Români.

Ceea ce s'a intemplatu pānă acum numai în unele ținuturi ale Bănatului, are să se intemple în viitoru în tōte părțile tărei. Aceasta este scopul noueilegă de colonisare. Lămurită se prevede în acăstă lege, că comunele de coloniști, ce se voru înființa pe bunurile statului, au să fi comune unguresci, cu scole de statu unguresci, cu Kisdedovuri unguresci etc.

Vedemă aşadară, că legea pentru colonisari încă este o lege de maghiarisare și încă o lege forte primejdiosă pentru noi. Între coloniști voru fi primiți de bună semă ică colo și dintre Nemaghiari, dărăcătia apoi în noule comune nu voru mai pută trăi cu limba și legea lor, ci voru trebui să ia pintenunguresci și să se lapede de scumpul nume alu mosilor și strămoșilor loru.

Dér bunu e Dumnezeu; vînătorii de suflete nu voru găsi între Români astfelui de lăpadături. Mai intins'au ei multe curse asupra nostră în decursul timpului, dărătote s'au prăbușit. Prăbuși-se-va și acăsta, căci puternică e stâncă Românișmul și celu ce se isbesce în ea, trebuie să se prăbușescă.

Pensionarea profesorilor.

Ministrulunguresc de culte și instrucțiune publică, conte Albin Csaky, érășii a făurită unu proiect de lege, prin care țintesce, ca de obiceiu, la maghiarisarea școlelor năstre secundare. E vorba despre proiectul de lege privitor la pensionarea învățătorilor dela școlele medii, susținute de confesiuni, municipii, comune și societăți său fonduri. Între acestea suntu a se numera așă-dără și profesorii dela gimnaziile năstre din Blasie, Brașov, Năsăud, Beiuș și Bradu. Ministrul vré să slăsească pe aceste școle ale năstre, ca să le dea profesorilor pensiuni totu așa de mari, ca și profesorilor dela școlele de statu. Déră însă acăsta nu se va pută, atunci ministrul va veni în „ajutorul” școlelor năstre, dându din cassa statului a treia parte din suma trebuințosă pentru pensionare, ér celealte două părți se voru acoperi parte din contribuirile profesorilor, parte dintr'unu aruncu de căte 3 fl. de capu, făcutu asupra scolarilor.

Nu mai e lipsă să spunemă, că scopul celu urmăresce Csaky prin acestu proiect de lege e totu atât de dușmanosu față de noi și de caracterul năstional alu școlelor năstre medii, ca și acela alu legei privitor la salarisarea învățătorilor poporali. Neimpăcații năstri dușman

vré adeca să prindă în cursă nu numai pe învățători, ci și pe profesorii dela școlele năstre medii, a căror sorte vré s'au facă aternătore de mila și voința loru.

Nu ne mai mirămă de marea mișeli și spiritul dușmanosu, ce se cuprinde în nesfirsitale proiecte de legă, cu cari debută în publicu când unul, când altul dintră ministriiunguresci. Cu acești omeni scimă cum stămu, scimă că ei ne suntu dușmană și de aceea nici că ne așteptăm decăt la fapte dușmanosă din partea loru. Ne dore insă când vedemă, că tōte aceste priponiri se sevirescă cu puterea statului și în numele statului, — în numele acelu statu, pentru căruia apărare de atătea-oră au săngerat părintii, moșii și strămoșii noștri, și pe care noi ilu susținemă și l'am susținutu intotdeauna cu atătea dări grele de sânge și de avere. Cum vinu ei dărăsă se facă stăpâni peste moșia nostră? Cum vinu ei să esarendeze acestu statu, care nu este numai alu loru, ci și alu nostru? Cine li-a datu loru dreptul, ca în numele statului să sugrume libertatea națională a cetătenilor?... Nu este dreptu, nu este firescă modul de ocârmuire dela noi și de aceea nici nu se poate, ca elu să aibă viitoru. Totu ce se opune firei trebuie să se prăpădescă.

Impăratul Wilhelm și Bismarck.

Una din intemplările cele mai însemnante ale qilei în Germania este împăcarea împăratului Wilhelm cu fostul cancelar principale de Bismarck. Scimă, că marele cancelar s'a fostu retrasă forte nemulțamită din postul său, de unde elu avea cea mai mare putere și înrurișă așa de mare, încătă însu-șă împăratul era întunecatul de elu. Împăratul Wilhelm, ca omu cu o voință tare, care ține multu la vașă și puterea lui de domitoru, n'a mai pututu să suferă lângă elu pe Bismarck, care vrea, ca împăratul să mărgă după voia lui, ér nu elu după voia împăratului. Așa s'au despărțit unul de altul măhniti, împăratul pentru că a fostu silu să departeze pe Bismarck, celu mai mare omu de statu alu Germaniei, care a adus seviții așa de mari casei de Hohenzollern și căruia este de-a se datori înființarea împăratiei Germaniei de astăzi; principale Bismarck, pentru că elu, care a avutu atătea merite și era la culmea puterei sale, ca ministru, a fostu delăturat din postu, ca unu simplu funcționar alu statului.

Împăratul Wilhelm, după ce s'a retrasă cancelarul Bismarck la moșia sa din Friedrichsruhe, a vestită pe supușii săi, că de acum elu însu-șă va conduce tōte trebile statului, cari au intrat într'o nouă alvie. Mai departe însă împăratul nu s'a mai legată de fostul său cancelar; prințul Bismarck însă în amăraciunea sa pentru tractarea, ce a suferit, fiindu de o fire iute, a început să critique mersul lucrurilor

sub noulă cancelar Caprivi, prin foile lui și astfel din ce în ce Bismarck cu ai sei dădeau lumei să cunoască învățuirea loru cu împăratul. Aici Bismarck prin aceea, că a purtată măni împăratului și noului său cancelar, a datu pe față o slabiciune mare, și împăratul, care era forte măhnită din cauza purtării lui, a trebutu să se stăpânească forte tare, ca să nu-i qică lumea din Germania, care și astăzi se închină marilor fapte sevirescă de Bismarck și ilu prémăresce pentru ele, să nu qică, că este nemulțamitoru față cu marele bărbat alu națiunei. Cu atătu mai frumosu este din partea împăratului Wilhelm, că acuma a căutat elu insu prijeju, de a se împăcea cu prințul Bismarck. Bolnavindu-se acesta astă tōmă, împăratul Germanie i-a trimis dela Güns, unde se află pe timpul manevrelor, ca ospe alu monarchului nostru, o telegramă călduroasă, invitându-l să-și alégă unul dintră castelele împărateci, unde să-și vadă de sănătate. Bismarck a mulțamită, dără cam rece, și n'a primită învățarea împăratului, dicându, că lui ii face mai bine, décă se va căuta la elu acasă în Friedrichsruhe. Acuma de curând, bolnavindu-se prințul Bismarck din nou de influență, împăratul a trimis la elu pe adjutantul său Moltke, care i-a dusu o sticla de vinu vechi, bunu, prin care împăratul ilu salută cu multă căldură dicându, că ii trimite vinul, ca să se întărescă și doresce cea mai grabnică însănătoșare. Aceasta a fostu unu pasu hotărîtă de împăcare, la care acuma și prințul Bismarck a răspunsu, făgăindu împăratului, că îndată ce se va însănătoșa, ilu va cerceta în Berlinu. Eră, Vineri, bătrânu cancelar Bismarck a și fostu așteptat la Berlinu, unde poporațiunea ilu aștepta cu mare doru, bucurându-se, că acum s'a împăcatu împăratul cu elu.

Împăratul Wilhelm a făcutu unu pasu de înaltă generositate și nobilă a inimie, și totu dică, că elu n'a voită să lase, că acestu bătrânu și mare omu de statu germanu să trăcă din acăstă viță neîmpăcatu, și de aceea s'a hotărîtă, să-i întindă elu mai înțaiu manu de împăcare. Mulți însă suntu de părere, că pe lângă acăsta împăratul a mai voită să se apropie de Bismarck și pentru aceea, că simte lipsă de sfatul lui. Treburile s'au incurcatu, nemulțamirea în Germania cu direcțiunea politicei de fată cresce, și în politica din afară s'au ivită nisice pericole, cari au pusă pe gânduri pe împăratul. Cu tōte aceste se crede, că împăcare din vorbă nu va avea urmarea, ca Bismarck éră și să însărcinat cu conducerea politicei împăratiei, ci celu multu se crede, că dēnsul va fi din casu în casu în viitoru, numai sfătitorul coronei.

Destul, că în totă Germania se dă o deosebită însemnatate politică acestei împăcări între împăratul și principale Bismarck.

numa să nu pună mâna pe tine să te tună... Șcii, că n'ai trasu sorți“.

„Las' pe mine, nea George, că dór nu-să băiatu“, grăi Mironu punându mâna pe mustăcioura lui negră, care d'abia-i mijea.

* * *

A două di, așa pe la cincă, Mironu intră în tērgul Călărașilor, dimpreună cu Mitru băiatu și cu unu măgaru, care să le ducă sarcina acasă.

Tērgul Călărașilor e mare și frumosu. Nică că se poate alt-fel, căci unu bâlcă, care ține mai bine de două săptămâni, nu este unu lucru de tōte qilele.

Tērgul se face la marginea orașului, pe câmpu, unde își întindă felu de felu de negustori mărfurile loru de par'c te-ai afla într'o lume nouă; bine alcătuitu, șetrile negustorilor puse pe liniă. Sutele de cărciumă făcute în pripă și cafenelele gemă de lume. Unii își petrecu, alții își vădă de afaceri, și multă lume intră și ese numai așa, ca să dică, că a fostu la tērgu, s'a plimbăt, a beutu, a măncat, s'a întănitu cu prietenii și căte și mai căte își povestește fiă-care întănlindu-lu. Unu lungu șiru de prăvălia cu brașoveniă, cu pânzăriă, cu blani, cu căciul, cu haine, se încrucisă cu altu rându de

șetri pline de asemenea cu felu de felu de marfă. Ploieșteni, Brăileni, Giurgiuveni, cu unu cuvîntu negustor din tōte părțile vinu de „facă tērgul Călărașilor“. Mai de lătură vedî căruțe de lemn, ferecate brașoveni, grămedj de furci și lopeți, panorame, menajeri, comedianți, măscări și felu de felu de ómeni posnaș, cari cauță să adune banu dela curioș. In altu locu Albanezi cu fustanele, Turci incolăciți pe marfa loru și Bosniaci cu pânzerii și cu lucruri de orientu, cu țigarete bătute și dichisite cu figură de argintu, cu fesuri, pungi, ciubuce cu chihlimbaru și cu căte și mai căte nu-i trece omului prin minte.

Te zăpăcește mulțimea și amestecul ăsta de lume, căci vedî tōte națiile peninsulei Balcanice adunate la unu locu.

Mironu când a intrat în tērgu a rămasu ca trăsnită. Lumea acăsta i-se părea curioșă. Sgomotul tērgului ilu buimăcise, se uita în dréptă și în stânga, se intorcea întrăpărtă, la fiă-care clipă i-se părea, că-lu strigă cineva, că vré să-i vorbescă, că-lu cunoscă, și ast-felu începuse a-lu cuprinde unu felu de frică. Când trecu pe lângă o prăvălia, unde se vineau glugăi, se pomeni că-lu trage cineva de mâneacă, ilu tēresce,

și elu se lasă dusu ca și cum ar fi unu băiatu micu. Ajunsu în șatră, ii arătară vr'o trei patru însu-șă glugile, ilu imbiuă să cumpere, ér elu sérmanul par'c se prostise. Numa ce începe de-odată măgarul să striga și d'abia atunci s'a desmeticită bietul mănzăraru și și-a adusu aminte, că elu este Mironu și că a venită cu altă trébă în tērgu.

Lume multă se adunase la strigătul măgarului și bietul de elu sta ca unu păgubăș și se uita buimăcătă la cei dimprejură. Glumele mulțimii ilu zăpăciră și mai multă, ér când audă, că cineva ilu întrăbă, că nu-i e calul de vîndare, se trezi, aruncă o privire cruntă celui ce l'a intrebatu, apucă măgarul de căpăstru și plecă prin mulțimea, care rădea cu hohotă. Mironu o luă d'adreptul prin lume îmbrâncindu în dréptă și în stânga, și cu chiu cu vai și cu multă alaiu, d'abia putu scăpa din imbulză. Clatină odată din capu și rîse.

„Așa vedî, Mitru... nu puteamă noi lăsa măgarul mai la margine!“

„Apoi de, nea Mirone, eu n'am mai fostu la bâlcă“

Ajungându la marginea bâlcuiului, înțeli unu cunoscută și lăsa acolo măgarul

și pe Mitru, ca să-lu păzescă, ér elu se întorse éră și tērgu.

De astă-dată apucă într'altă parte. Intră într'o cărciumă, trase o jumătate de oca de vinu, ca să prindă curajă și apoi se lipi ca unu stelpu înaintea unei panorame. Se uita la chipurile grozave, ce erau afară, asculta strigătele băetilor, cari rugau lumea să intre, și mai pe urmă, când vădu unu omu și o femeie, amândoi urită, cu limbele scose, umblându pe piciorange și făcându felu de felu de schimonosuri, se îngrozi pentru o clipă, dér după aceea se dedă, ba odată când se apropia măscăriul de elu, puse mâna pe furiș pe pantalonii lui. „E golu dracu“, dise elu rîdendu.

Vădendu, că multă lume intră și că alții, cari esu, spună minună, plăti și elu 20 de banu și intră. Era cam spăriată și se uita în tōte părțile. Înăuntru ce să vadă? Nimic! Totu ómeni. Vrea să iasă, când o femeie mai pricepută, care-lu vădu, că-i cionanu și nu scie trăba lucrului, și dise, să se uite prin ochiurile de sticla, ce erau pe mărgină. Mironu mai întaiu nu credea. Se apropia apoi încetă de unu geamă, vădu eli ce vădu, — era o bătălia crâncenă, dér iute se

sănătosu. Acestă neajunsu se poate delaatura ușor, decă festila înainte de întrebunțare se ține timp de o jumătate de zi în octombrie. Dacă o lampă cu astfel de fetișă se curăță regulat și festila se taie în fișă care să nu fie odată miroslul de petrolier nu se va simți în casă.

Cum poți măsura greutatea porcului? Iai o sfără tare și măsură lungimea porcului dela vîrful capului, tocmai dintre urechi, pără la capetul spatelui, unde începe căda, și își insenmă numărul țolilor. Apoi măsură jură imprejură trupul porcului, chiar și apoi picioarelor dinainte, dela spate în jos, în lină obișnuită, și țolii, cari îi capătă aici, și înmulțesc cu țolii cei de mai înainte ai lungimei. Numărul ceiese din acăstă înmulțire îi împărți cu: 11, decă porcul a fost deplină îngrășat; cu 12, decă porcul a fost de jumătate îngrășat; și cu 13, decă porcul a fost mai puțină grasă. Numerul ce resultă acum este adeverata lui greutate.

Calendarul săptămânei IANUARE. are 31 zile. GERAR.

Dilele	Călend. Iul.	Călend. Gregor.
Dum. 16	In. lant. Ap. Petr.	28 Carol cel mare
Luni 17	+ Cuv. Antonie	29 Francisc Sal.
Mart. 18	SS. Anas. și Cirili	30 Adelgunda
Mer. 19	Cuv. Macarie	31 Petru Nol.
Joi, 20	+ C.P. Euthichie	1 Februarie Ign.
Vin. 21	C. P. Maxim	2 + Intr. Christ.
Sâmb. 22	Cuv. Tim. și A.	3 Blasius

Bursa de mărfuri din Budapest.

din 24 Ian. n. 1894.

Semințe	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pără
Grâu Bănești	80	7.50	7.70
Grâu dela Tisa	80	7.55	7.65
Grâu de Pesta	80	7.55	7.65
Grâu de Alba-regala	80	7.55	7.65
Grâu de Băcska	80	7.60	7.65
Grâu ung. de nord	80	—	—
Semințe vechi ori nouă	soiulă	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
		dela	pără
Săcară	nutrețu	70-72	5.60
Orză	de vinars	60-62	6.10
Orză	de bere	62.64	6.65
Orză	—	64.66	7.50
Ovăz	—	64.66	7.90
Cucuruză	bănată	89.41	6.70
Cucuruză	altă soiulă	73	4.40
Cucuruză	—	—	4.50
Hirșca	—	—	4.20
Producediv.	soiulă	—	4.60
Sem. de trif.	Luțernă ungar. francesă	58—	6b.—
—	—	—	—
Oleu de rap.	roșiă	65.—	72.—
Oleu de in	rafinată duplu	36.—	96.50
Uns. de porc	dela Pesta	6.25	6.40
"	dela tără	58.50	54.50
Sănină	svěntata	45.50	16.—
Său "	afumată	50.—	51.—
Prune	—	38.—	89.25
	din Bosnia în bută	19.—	29.25
	din Serbia în saci	19.—	29.—
Lictară	slavonă nou	14.—	14.50
Nuci "	bănești	12.—	12.50
Gogoși	din Ungaria	—	—
Miere "	unguresci	—	—
	sărbesci	—	—
	brută	—	—
	galbină strcurată	38.—	34.—
Ceară "	de Rosenau	—	—
Spirtă "	brută	16.—	16.50
	Drojdiute de spirit	19.25	19.75

Tergulă de rimbători din Steinbruch.

La 22 Ianuarie n. 1894

Starea rimbătorilor a fostă de 114,997 capete, la 23 Ian. au intrat 2380 capete și au ieșit 587 rimbători la 17 Ian. unu număr de 116,740 capete. — Se notează marfa: *ungurescă veche, grecă dela 47.— cr. pără la 48.— cr. marfă ungurescă tineră grecă dela 49.1/2 cr. pără la 50.1/2 cr. de mijlocă dela 48.1/2 cr. pără la 49.— cr. ungărdă dela 48.— cr. pără la 49.— cr. Marfă tinerescă grecă dela 48.— pără la 47.— cr. de mijlocă dela 46.— cr. pără la 47.— cr. ungărdă dela 46.— cr. pără la 48.— cr. — Marfă de România Bákony de grecă dela 48.— cr. pără la 48.— cr. transito mijlocă grecă dela 48.— cr. pără la 48.— cr. insă transito ușoră dela 48.— cr. pără la 48.— cr. transito ditto ţeposă grecă dela 48.— cr. pără la 48.— cr. transito mij-*

Cursul pieței Brașovă.

Din 27 Ianuarie 1894.

Bancnote rom. Cump.	9.81	Vând.	9.85
Argintă român.	9.75	—	9.80
Napoleon-d'or	9.90	—	9.96
Galbeni	5.85	—	5.90
Ruble rusești	—	—	—
Mărți germane	61.—	—	61.25
Lire turcești	—	—	—
Seris. fono. „Albina“ 6%	—	—	—
„ „ „ 5% „	101.50	—	102.50

Prețurile cerealelor din piața Brașovă.

Din 26 Ianuarie st. n. 1894

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta aust. fl. cr.
1 H. - L.	cel mai frumos	6 20
"	mijlociu . . .	5 20
"	mai slabă . . .	5 —
"	Grâu mestecătu . .	4 —
"	Săcară { frumosă . .	3 50
"	mijlociu . . .	3 30
"	Orză { frumosă . .	4 30
"	mijlociu . . .	4 —
"	Ovăz { frumosă . .	2 60
"	mijlociu . . .	— —
"	Cucuruză . . .	4 —
"	Malaiu	3 40
"	Mazere	5 60
"	Linte	12 —
"	Fasole	3 50
"	Semenea de ină . .	9 50
"	Semenea de cainepă . .	4 —
"	Cartoff	1 20
"	Măzerică	— —
1 kilă	Carnea de vită . .	48
"	Carnea de porcă . .	48
"	Carnea de berbecă . .	— —
100 kil.	Seu de vită prășteu . .	23 —
	Seu de vită topită . .	33 —

Cursul țosurilor private
din 24 Ian. 1894.

	euro p.	fr. vnd.
Basilica	10.25	10.75
Creditul	194.75	195.25
Clary 40 fl. m. c.	57.—	57.70
Navig. pe Dunăre	141.50	144.—
Insbruck	26.50	27.50
Kraakau	25.—	26.—
Leibach	23.75	24.50
Buda	68.—	64.—
Palfy	57.50	58.50
Crucea roșie austriacă	18.70	19.30
dto. ung.	12.50	13.—
dto. ital.	12.75	13.25
Rudolf	28.50	24.—
Salm	71.—	73.—
Salzburg	26.75	27.75
St. Genois	70.—	71.50
Stanislau	144.—	147.—
Trieštine 4 1/2 %, 100 m. c.	68.—	72.—
dto. 4 1/2 % 50	45.—	49.—
Waldstein	—	—
Windischgrätz	—	—
Sărbesci 3 %	88.—	89.—
dto. de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 %	127.25	128.25

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 53. Nr. 54.

Veritabile inele de aur 14 Karat
cu petri colorate, imitație de petri scumpe și margaritară cu
5 florini bucată.

Bogată notă de prețurile obiectelor
de **aur** și **argint**, césornice, nouătăți și specialități de Viena, trimiță
ori și cui gratis și franco.

Depou centrală de mărfuri

Julius Bienenstock, Viena

310,8-11 II. Obere Donaustrasse 89.

Din cauza desfacerei negoțului este

DE VENDARE

o intocmeliă completă pentru
tunsul și țesutul de postavuri
cu toate unelele necesare; și
adecă o mașină de tescu, mașină
de tunsu, cazanu de vaporu
ș. a. s. a.

Informații detaliate la
Franz Stenner, Brașovă Strada
Castelului (Burggasse) Nr. 16.

1-6

Unu Invățăcelu

Se primește în negociul său
semnaților, se cere a cunoaște
afară de limba sa maternă și cea
germană și maghiară.

342,2-2. Ioanu Dușoiu & Fiu,
Brașovă, Piața târgului botelor.

Plătire avantajoasă în rate!

Am onore a aduce la cunoștința On. publică, că
vându specialu numai

MOBILE de ARADU,

recunoscute în întregă Ungaria și în Ardeal, ca fiindu fabricate din material bun și solid.

Fabricate se efectuează de firma Reinhardt Fülop.

Arangiamențu

pentru odăi de dormită, de prânz

Celă mai renumită, ca bună și sănătosă surogată la cafea.

Se capătă în toate locurile.

Neapărată de lipsă pentru fiă-care

Caféa-Malz a lui Kathreiner Kneipp

cu gustă de cafea bónă.

Importantă pentru fiă-care găzdroie și mamă!

Sănătatea și bună starea materială a familiei atență dela femeie și mamă. Lorū ne adresăm pentru esaminarea și introducerea Cafelei Malz Kathreiner Kneipp. Este celă mai bună, mai naturală și sănătosă surogată la cafea. Nică o femeă să nu mai rămâne indiferentă față cu acăstă cestiune. E o însemnatate mare pentru sănătate și economie. Pentru prima oară se oferă un produs indigen, ca o cafea forte sănătosă pentru familiă. Are gustă bună, e forte nutritore. Kathreiner Kneip Malz cafea ca surogată păstrează aroma cafelei. La început sădăugă a treia parte și după gustă și necesitate mai multă. Ce economie mare dă față cu toate surogatele uscate până acum, care sunt stricătoare sănătății, neconsumabile și numai mijloc de a da colore. Fie care găzdroie scie bine, că

NB. Pentru a se feri de imitații, la cumpărare să se bage bine de semă, decă este numele

Kathreiner.

326,2-10

De autorități medicale recomandată pentru femei, copii și cari suferă de stomacă etc.

1/2 Kilo 25 cr. (50 fileră).

familie și consumator de cafea este

Sel. Kneipp

Caféa băută fără surogată este curată otravă, cauză durere de nervi, dispoziție de apoplexie, tremurare de mâni etc. Ce bunătate mare pentru oră și cine, că pe lângă calitățile arătate mai susă, depărtă efectele stricătoare ale cafelei. Reușita cea mare dela introducerea lui este cea mai bună dovedă pentru acăstă.

Caféa-Malz a lui Kathreiner Kneip se fabrică așa de excelentă încât ajunge numai să măcină laclăltă cu caféa și să se prepare ca de obiceiu. Pentru bolnavi, persoane slăbite, cu deosebire pentru copii nu există altă hrana mai bună ca Malz-caféa măcinată, 5 minute fieră, scursă, cu miere (oră zahăr) îndulcită, cu lapte amestecată și așa servită. Este lucru de conștiință pentru fie-care mamă a face încercare.

Caféa, care s-ar vinde nepachetată, său în pachete imitate spre a amăgi pe cumpărător, să se respingă.

Marea Descoperire a Veacului
ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac
(fără nici o primejdie) în contra Neputinței. Vindecarea anemicilor, a Sleinilor, etc.
INTINERIREA și PRELUNGIREA VIETEI
Administrația ELIXIRULUI GODINEAU la PARIS, 7, r. Saint-Lazare.
BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMESA FRANCE DUPĂ CERERE
Se găsește ELIXIRUL GODINEAU și la BUCURESTI, la Ilie ZAMFIRESCU, droghist;
la JASĂ, la D.D. Frată XONȚA, farmaciști.
și la Galati, STALSKI, farmacist, la Ploiești, la D-nii I. & T. CHRISTESCU, droguști; la
la Roman, la D. J. WERNER, farmacist; la Tulcea, farmacia la „MINERVA.”

KRONEN COGNAC
ACTIEN-GESELLSCHAFT
FÜR
COGNAC-INDUSTRIE
in Budapest
Se poate întrebui că
medicamentă.
Recomandată de profesori dela
Universitate:
Angyán, Kétli, Kézmárszky,
Korányi, Kovács, Müller,
Réczey, Stiller și Tauffer.
Depositul în Brașovă la: I. L. & Hessheimer, Heinrich Zintz, Demeter Eremias nepotii, Heinrich Wagner, Karl Irk, Ioan Dușoiu & flu.

I. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, farriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei in die Wohnung an Private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.

Check-Conto la postă Nr. 505.	INSTITUTUL DE CREDITU și de ECONOMII „ALBINA“ FILIALA BRAȘOVU,	Giro-Conto la banca Austro-Ungară.
-------------------------------------	---	--

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albini“ inst. de cred. și econ. în Sibiu. Acele sunt emise în bucată à fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu netto 5% fără nici un scădemant.

Cuponii de interesă să răscumpără la jumătate de ană la 1 Ianuarie și 1 Iulie la cassele institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung. Commerzial-Bank“ în Budapesta fără nici un scădemant și liber de oră ce proviziune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantă:

1. Ipotecile, care în sensul legii pentru scrisuri fonciare coperierea detinatorilor de scrisuri fonciare și ascurate prin întărire în cărțile funduaare în favorul acestora, asupra cărora se emit scrisuri fonciare până la maximum $\frac{1}{3}$ a valorei de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de supraveghiere pe fiile care scris fonciar emis.

Scrisurile fonciare oferă deci o siguranță mai mare ca și pupilară.

2. Fondul de garanție de fl. 200,000 special al scrisurilor fonciare, prescris de legea amintită pentru mai mare siguranță a detinatorilor de scrisuri fonciare, care fondă este detașat din capitalul de acțiuni alături institutului.

3. Totă ecalitate avere a institutului inclusiv fondul de rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINA“ atât cu privire la siguranță lor absolută, cât și ca una din cărțile indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge proviziunea lor în cursul de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociu.

„ALBINA“
institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

28 - *